

ІМІДЖ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ

У суспільстві часто обговорюють імідж політиків, артистів, бізнесменів. Кожна професія має свою специфіку та відповідний імідж необхідний працівникам усіх галузей. Слово «імідж» (image) в перекладі означає «образ», «відображення», «подоба», «ікона», «лице» [1, с.13]. Вдалий імідж — це здатність нав'язати оточуючим, що носій даного іміджу є втіленням у собі тих ідеальних якостей, які вони хотіли б мати, якби були на місці цієї людини. Термін імідж означає сформований у масові свідомості стереотип, що виражає емоційно забарвлений образ особистості [5, с 87].

Проблема іміджу за останні роки стала актуальною і для педагогів. Адже правильно сформований імідж дозволяє не лише вільно спілкуватись з учнями але й ефективно реалізовувати начальню-виховний процес.

Серед дослідників, які вивчали проблему іміджу варто відзначити: Р.Ф. Ромашкіна, С.Є. Ананьєва, В.М. Шепель, О.А. Феофанов, Ю.Д. Красовский, Т.В. Бобришева, А.А. Калюжний, Л.І. Попова, Н.А. Тарасенко.

На думку Л.М. Митіної, імідж складається з таких компонентів: зовнішні (зовнішність, манери, мову, голос, міміка та хода), внутрішні (інтелект, спосіб мислення, ідеї, інтереси), процесуальні (спілкування, темперамент і професіоналізм) [3, с. 24]. Г. Почепцов пропонує наступну типізацію іміджу: *імідж ідеальний* (бажаний), (відображає наш ідеал, тобто те, до чого ми прагнемо) та *імідж реальний* (дзеркальний), (відображає наше реальне уявлення про себе). При цьому вони можуть бути некоректними, якщо говорити про ефективність впливу на аудиторію, оскільки людина має суб'єктивний погляд на ці явища [1, с.15]. С. Єрмакова, досліджуючи компоненти «Я-концепції», які визначають імідж людини, наголошує на таких його складових: «Я-образ» — це те, якої думки суб'єкт про себе (при цьому самооцінка виступає як самоповага); «Я-реальне» — це те, якими ми є насправді (формується вже не на знаннях, а на оцінці, як правило, неусвідомленій і не завжди позитивній); «Я-імідж» — це «Я» - зовнішнє, тобто те, як людина себе «подає» (такі установки пов'язані з уявленнями індивіда про омріяний образ) [1, с. 29].

В.М. Шепель пропонує три комплекси, що лежать в основі іміджу: (табл.1) [5, с. 42].

Таблиця 1.

Складові іміджу

<i>Природні якості</i>	<i>Якості, здобуті за допомогою освіти і виховання</i>	<i>Якості, знайдені з життєвим і професійним досвідом</i>
- комунікабельність; - емпатичність (здатність до співпереживання); - рефлексивність (здатність зрозуміти іншого); - красномовність (здатність впливати словом);	- моральні цінності; - психологічне здоров'я; - набір технологій спілкування;	- манери, поведінка; - коректність; - гнучкість.

Існує два види іміджу: зовнішній та внутрішній. До зовнішнього образу відносять: одяг, міміку, пози і жести. Внутрішнього неможливо побачити, але який відчувається і дуже впливає на сприйняття людини оточуючими (вміння правильно будувати спілкування, позитивні якості особистості, вміння розуміти людей і вміння справляти враження) [2].

Таким чином, існують різні підходи до визначення компонентів іміджу, що свідчить про інтенсивний розвиток іміджології, як науки.

Отже, імідж є запорукою професійного успіху, який з'являється там, де людина максимально реалізовує себе. У вчительській діяльності імідж лежить в основі ефективного і позитивного навчально-виховного процесі.

У статті О. Нуйкіної віднаходимо спробу опису іміджу сучасного вчителя. (табл. 2) [4 с. 28-29].

Імідж учителя різних класів

<i>Учитель початкових класів</i>	<i>Учитель середньої школи</i>	<i>Учитель старших класів</i>
Передбачає подання образів «учитель» і «мама». Суворість тут майже недоречна. Учитель може одягати в'язані, трикотажні речі «затишного» кольору.	Учитель повинен поєднувати в собі образи наставника й власного друга. За неформальних обставин доречно одівати светр і джинси.	Повинен бути в міру демократичним і елегантним. Макіяж обов'язковий. Доречно використовувати прикраси.
Зачіска традиційна. Легкий макіяж обов'язковий. Обличчя повинно випромінювати доброту, піклування, тепло.	Для завершення образу необхідна модна зачіска. Дозволяється яскравий макіяж та рекомендується використовувати сучасні прикраси. Вчитель повинен говорити впевнено але не забувати про почуття гумору.	Важливо продемонструвати професійність, говорити відкрито, довірливо, вільно, упевнено, показувати свою увагу й розуміння проблем молоді.

Імідж — найважливіший аспект будь-якого спілкування між людьми. У силу специфіки завдань, що вирішуються при педагогічному спілкуванні, імідж повинен відповідати цій специфіці, залишати у співрозмовника певний набір вражень, а саме: надійності, скромності, компетентності, інтелектуального розвитку [6, с 42]. При початку контактів правильно підібраний і реалізований імідж допомагає створити сприятливе перше враження, викликати повагу і довіру між учителем і учнем. Цим визначається важливість вивчення цього поняття і успішного застосування отриманих знань [2].

Отже, формування особистого іміджу — процес тривалий і вимагає роботи над собою, яка сприяє формуванню позитивних установок стосовно особистості, що впливає на максимальну реалізацію її, робить спілкування з вами приємним і комфортним. Педагог має володіти інформацією про імідж, його компоненти та мати розвинені уміння і навички його формування. Адже вчитель для учнів має бути прикладом, еталонною моделлю, взірцем. Педагог навчає учнів і тоді, коли мовчить, навчає своєю зовнішністю, поведінкою, ставленням до учнів [4, с. 30].

Важливо також пам'ятати, що загальний імідж школи складається з різних чинників, серед яких і особистий імідж кожного педагогічного працівника.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ворожейкіна О.М. 100 цікавих ідей для проведення уроку / О.М. Ворожейкіна — Х.: Вид. група «Основа», 2012. — 3-тє вид. — 255, [1] с. — (Серія «Золота педагогічна скарбниця»).
2. Попова Л. Імідж сучасного педагога / Л. Попова. — [Електронний ресурс]. — Освіта.ua. — Режим доступу: <http://osvita.ua/teacher/personality/1800>
3. Митина Л.М. Управлять или подавлять: выбор стратегии профессиональной жизнедеятельности педагогов / Л.М. Митина. — М.: Сентябрь, 1999. — 192 с.
4. Нуйкіна О.М. Імідж педагога як запорука професійного успіху / О.М. Нуйкіна // Педагогічна майстерня. — 2012 р. — № 9. — С. 28-32.
5. Удич З.І. Професійний імідж вчителя як складова успіху організації самовиховання старшокласників // Імідж сучасного педагога: науково-практичний освітньо-популярний журнал. — 2009. — №10 (99). — С. 86-90.
6. Шепель В.М. Имидж / В.М. Шепель // Воспитание школьников. — 1997. — №1. — С. 40-44.